

**ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ДЛЯ ТУРИЗМУ ЛІТНЬОГО ВІДПОЧИНКУ**

Інститут сталого розвитку ім. В.Чорновола, Національний університет «Львівська політехніка», 79013 Львів, вул. С.Бандери, 12, електронна пошта: Idutsyak@gmail.com

Туристичний бізнес належить до тих галузей економіки, нехтування якими є збитковим. Згадана збитковість стає наслідком того, що в разі, коли на території відсутні можливості для туризму (в тому числі літнього), то значна частина «відпочинкових грошей» мешканців цієї території буде вивезена за її межі, і в тому числі за кордон, що є небажаним і для багатих країн, а для країн, які перебувають в економічних труднощах і поготів. Зважаючи на це важливо розвивати туристичну галузь так, щоб привабити і вітчизняних, і чужоземних туристів. Зазначена тема, зокрема аналіз можливостей, перспектив максимально ефективного використання туристичних ресурсів Львівської області, стала предметом дослідження, результати якого викладено в цій доповіді.

Можливості значно інтенсивнішого, ефективнішого використання туристичних ресурсів Львівської області зумовлені декількома чинниками. Це, зокрема, такі.

Світові тенденції тренду літнього відпочинку стають сприятливими для регіонів з такими ресурсами, які є у Львівській області. Для пояснення суті цих тенденцій можна навести міркування історика курортів Фреда Грея [1]. Починаючи з 30-х років ХХ ст. опалювання сонячними променями стало усвідомлюватися як одна з провідних приваб відпочинку на морських курортах (до 20-х років для жінок з вищих прошарків суспільства зразковою була біла шкіра). Тому, приблизно в цей період, значно інтенсифікувався занепад морських курортів, на яких відпочивали заради оздоровлення в холодній воді, натомість, почали інтенсивно розвиватися тепловодні морські курорти. Однак ера всезагального захоплення шоколадним кольором шкіри тривала менше століття. У 80-х роках австралійські вчені-медики встановили, що в разі, якщо надуживання сонячним опаленням триватиме в такому вигляді як це було на той час, то через декілька десятиліть близько половини з цих людей матиме рак шкіри.

З наведеного екскурсу можна зробити такий висновок. Нова парадигма рекреації не усуває відпочинок на морському узбережжі, адже воно містить, скажімо, також цілюще повітря. Водночас, перебування на узбережжі з вимушеним переховуванням від сонячних променів зменшує привабливість такого відпочинку. Зважаючи на це виникає думка, що морські курорти можна успішно замінити іншими курортами. Яким чином можна успішно замінити морські приваби? До головних приваб морського узбережжя віднесемо: можливість купатися у водоймі, гарний (не урбанізований принаймні на акваторії) ландшафт, цілюще повітря. Крім цього, на морських курортах може бути таке: атракціони, можливість займатися спортом, можливість доповнити пасивний відпочинок пізнавальними екскурсіями.

Усі перераховані приваби можна запропонувати туристам використовуючи туристичні ресурси Львівської області. Розгляньмо послідовно можливість формування згаданих приваб у вигляді туристичного продукту.

1. Гарний, не урбанізований ландшафт. Психологічний ефект відчуття спокою, а також позитивні естетичні емоції формуються в людини тоді, коли вона може бачити великий простір. Це є і на морському узбережжі, і в разі, якщо піднявшись навіть на не дуже високу вершину мати змогу бачити великі обшири незалюдненої, не урбанізованої території. Протилежністю до урбанізованої території є заліснена територія, оскільки вона наповнена життям дикої природи. Отже, важливим ресурсом виявляються заліснені території, на яких можна знайти вершину (це може бути горб, однак з можливістю охоплення зором максимально протяжної території). Біля підніжжя такого узвишся доцільно розташувати рекреаційний комплекс, а на вершині – обладнати оглядовий майданчик з лавками. Важливо, щоб такий рекреаційний комплекс був розташований не дуже далеко від населеного пункту (близькість інфраструктури), а також, щоб у спостережуваному ландшафті не було слідів цивілізації.

2. Можливість купатися у водоймі. У разі купання на морському курорті людей приваблює, окрім іншого, прозорість води, можливість бачити, що в тебе під ногами. Озера, ставки однозначно програють в цьому аспекті, оскільки переважно не мають згаданої властивості (якщо дно в них не піщане). В такому разі оптимальною водоймою є басейн, розмір якого повинен уможливлувати одночасне купання всіх відпочивальників рекреаційного комплексу. Розташування такого басейну біля підніжжя гори (горба) зручне тим, що в горі (горбі) акумулюється вода, і для очищення води в басейні можна використати зазначене джерело води.

3. Цілюще повітря. Цілюще повітря неважко сформувати насадженням визначеного комплексу рослин (дерев, кущів, трав). Низка хвойних дуже інтенсивно виділяють фітонциди, тож обсаджування ними вже тільки території рекреаційного комплексу може бути достатнім для досягнення і цілющого ефекту, і відчуття перебування в хвойному лісі, що також викликатиме позитивну емоцію відпочивальників.

4. Створення атракціонів, майданчиків для занять відпочивальників спортом (бадмінтоном, футболом, волейболом, баскетболом, великим та малим тенісом) належить до технічних питань. Задоволенню пізнавальної потреби, досягненню ефекту незвичності (принаймні мінімальної екзотичності) сприятиме можливість взяти участь у спектрі екскурсій, створених на основі унікальних культурних та природних об'єктів регіону.

Друга обставина, яку доцільно врахувати під час формування та реалізації стратегії, концепції туристичного розвитку Львівської області, це той факт, що в сучасній конкурентній боротьбі у сфері економіки дуже дієвими є інструменти територіального маркетингу. Підприємства на тих територіях, які (території) не використовують цей інструмент, не рекламують себе як осередки масштабного виробництва якісного продукту, опиняються в програшній ситуації порівняно з тими територіями, які активно розвивають обрані стратегічними економічними напрями і просувають на ринку пропозицій не окремі підприємства, а територію, насичену такими підприємствами. Зважаючи на це, доцільно підійти до створення описаних раніше рекреаційних комплексів системно. Зокрема доцільно виконати такий комплекс дій.

1. Виявити потенційні місця для створення описаних рекреаційних комплексів.

2. Розробити типовий проект рекреаційного комплексу відпочинку, в якому буде уніфіковано не архітектурне рішення, а структуру компонентів, які повинен містити такий комплекс (щоб кожен рекреаційний комплекс мав описані раніше приваби). Тільки в такому разі можна рекламувати територію. Адже на ній розміщено багато однотипних відпочинкових підприємств, які конкурують між собою (а це сприяє підвищенню якості сервісу, що розуміють, звичайно, і потенційні клієнти); але, водночас, ці підприємства об'єднані тим, що як одне ціле, як кластер, вони конкурують з іншими відпочинковими регіонами.

3. Формування пільгових умов успішним підприємствам області для створення та експлуатації таких відпочинкових комплексів, що стане і джерелом інвестицій для побудови рекреаційних комплексів, і гарантуватиме наповненість відпочинкових підприємств клієнтами.

4. Масштабні рекламні акції (насамперед у Львівській області) у формі медичної просвіти (супроти ризиків набутти меланому на морських курортах) та на користь відпочинку на рекреаційних комплексах, створених за принципом «ландшафт–водойма–спорт».

Оцінимо наявність у Львівській області туристичного ресурсу, потрібного для втілення описаної концепції в дійсність. Головним ресурсом для цього є гориста (горбиста) заліснена територія.

За ступенем заліснення Львівська область належить до найбільш заліснених в Україні. Ліси займають майже третину території області (31, 8%), що становить 694,6 тис. гектарів. Більшість лісових масивів розташовані в гірських районах Карпат, в Розточчі, Гологорох та Малому Поліссі.

Практично половина Львівської області (на південь від р. Дністер і височини Розточчя) належить до фізико-географічної країни Карпати. Ця фізико-географічна країна містить дві провінції: височинне Передкарпаття і гори Карпати. Отже, ця частина Львівської області однозначно містить гористі та горбисті ландшафти. Північна частина Львівської області належить до фізико-географічної країни Руська рівнина. У південній частині цієї фізико-географічної країни переважають лісостепові ландшафти і заліснені території практично всі мають горбистий ландшафт. Північну частину згаданої країни становлять мішано-лісові Поліські ландшафти (і це єдина частина Львівської області, де ліси переважно не горбисті).

На підставі виконаного науково-практичного дослідження можна висувати таке. Переважна більшість території Львівської області містить значну частину заліснених горбистих ландшафтів. Використовуючи сприятливі обставини, доцільно спрямувати організаційні, фінансові та трудові ресурси на максимально прибуткове використання цих туристичних ресурсів області у формі Прикарпатського рекреаційного кластеру «Ландшафт–водойма–спорт» у поєднанні зі створенням найзручніших умов для якісного відпочинку мешканців області.

Література

1. Gray F. *Designing the Seaside: Society and Nature* / Fred Gray. – London: REACTION BOOKS, 2006. – 338 p.